

Fenomenalno! Pošto pročitate knjigu poklonite je svojoj bebi i nazovite majku ako je još uvek živa. Čista desetka!

Buba

Vrlo često mi se čini da ste negde instalirali skrivenu kameru kod nas, toliko se pronalazim u pričama – hvala na tome.

Nina

Draga Jelice, ja dok čitam Vaše knjige kao da sam u tim pričama. Bravo, i samo Vi pišite, mi ćemo već da ukrademo malo vremena od svojih obaveza da uronimo u Vaše nove priče.

Irena

Hvala Vam što nas i u kući i u busu čudno gledaju, a mi se smijemo.

Mirsada

Mislim da je svaka vaša riječ spas za novopečene roditelje. I iz sveg glasa se radujem svakom vašem slovu, iako ne dijelimo iskustvo majčinstva, ni u fazi balavih puževa ni u fazi dvometarskih beba.

Ana

Koja je to milina kad se pred spavanje smejem do stomakotresa pa zaspim i probudim se nasmejana.

Vesna

JELICA
GREGANOVIĆ

Zovem se

MAMA²

Copyright © 2017, Jelica Greganović
Cover illustration copyright © 2017, Dobrosav Bob Živković
Illustration copyright © 2017, Dobrosav Bob Živković
Copyright © ovog izdanja 2017, LAGUNA

*Ovu knjigu posvećujem Vidu, Zarji i Vuku,
zahvaljujući kojima se zovem Mama.*

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

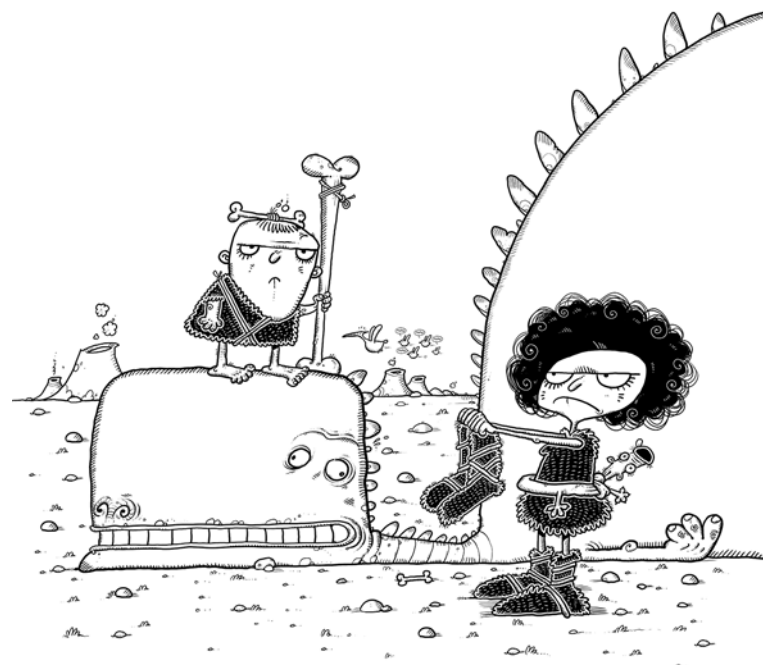
© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Sadržaj

Goločlankari	9
Mučimajke	15
Tiha jeza rođendanska	23
Preko veze	35
Spavaju li...	41
Arheologija i čudovište iz Loh Nesa	49
Decama	59
Farbaj me nežno	65
Potpukovnik Enes protiv maminih sinova	75
Ćutolozi	83
Vreme kutija	91
Nema leba bez seksa	97
Kvočka	105
Prolećne vode	113
Razmena u boji	119
Sto grama rođendana	127
Delinkvencija na aukciji	135
Poludi sam	141

O Egzitu i izlazu	.151
Čik kupi ako smeš	.159
Tantal i kraljica Sub-ad	.167
Genetski poštar	.177
Višesobno srce	.183
Ajkule	.189
O crnom luku i srcu maminom	.197
Deda Mraz	.205
Kobajagi	.215
Napolje	.223
Noćna radnja	.231
Svet na naduvavanje	.237
Vatromet na čekanju	.243
Golaći	.251
Kô dete i trešnja	.259
Mala deca i veliki mrmoti	.267
Pakao lično	.273
Bo trećeg dana njene smrti	.283
Cvr i Čak	.289
Biti ili ne biti	.295
Dlakava klasika	.303
Beleška o autorki	.311

Goločlankari

Ovo je trebalo da bude priča o Božiću, jer svašta bih mogla da sateram u nju. Prosto bi se caklila od svetala, lampiona, crvenela od mašni na poklonima, mirisala na cimetne kolačiće i vanilu, bila smerna i smirena kao tesarov sin čiji se rođendan tog dana slavi.

Bila bi to lepota jedna idilična, samo kad, usred mojih literarnih namera, Mali Sin ne bi kretao napolje. Tamo gde je minusno temperaturno stanje, jer sneg nikako da padne, zemlja je tvrđa od betona, puca mraz. Znam ja da je ta moja beba potrošila već dvadesetak godina, zahvaljujući čemu bi mogla i da se oženi, ali to nije razlog da za svaki slučaj ne progvirim u hodnik i proverim kakav se u golomrazični svet uputio. Da se ne prehladi, i taj rad.

Na prvi pogled je sve bilo u redu – zimska jakna, čak i veliki šal u koji se umotao kao hodočasnik koji je krenuo peške na proslavu Ješuinog dana rođenja. Tu su i rukavice, kapu nema, al' ima kapuljaču krznom opervaženu i to onim za ekspedicije na krajnji sever, ništa manje dlakavu od kapuljača inuitskih lovaca na foke.

Nizbrdo stvari ne izgledaju baš zadovoljavajuće – pantalone su mu takve mustre kao da je statirao u filmu

strave i užasa, u kom se svim prisutnima radi o nogama pomoću satara i skalpela. To je sve rupa do rupe, na froncle a ispod golo, dočim je napolju led ledeni od vremena. Dobro ajde, te rupčage pantalonske i nekako mogu da preživim, mada kad bi mene neko pitao – duge gaće su zakon. Al' čik ih spomeni mladom lepotanu, kućnom manekenu. Verovatno bi me pogledao kao da sam puštena na produženi vikend iz institucije zatvorenog tipa. U koju bi komotno mogli da me smeste onog trena kad sam pogled spustila sasvim dole, na deo gde mi dete počinje. Stopala nisu uznemiravajuća, jesu u patikama, al' ta obuća se već godinama, u mlađoj generaciji, cipelama zove. To šta ja mislim o tim „cipelama“ koje, po mojim pojmovanjima, nisu u skladu sa zimom, to nema veze. Nit' bi me ko slušao, nit' poslušao. Ali članci!

Da li bi neko mogao da mi objasni ludilo od mode koje komanduje pantalone kratke kao da se pošlo u ribolov usred letnje žege i nemanje čarapa koje bi premostile pauzu između obuvnog i odevnog predmeta? Zašto ova deca usred zime hodaju sa nazuvicama u patikama? Zašto nemaju normalne čarape, šta fali bar soknama? Zašto im je golo između? Napolju pingvini cvokoću, a moje dete, jes' matoro al' dete je dete, kreće golih članaka u svet!

Možete slobodno da mi kažete da sam staromodna, da je vreme pretrčalo preko mene ne trudeći se ni da me preskoči, nego me žmurečki pregazilo. Nemam ja problem sa tim. Ako sam staromodna zato što sam se

do onomad vizuelno smrzavala kad vidim neku maloletnicu razdrljene jakne do pupka, po najvećoj hladnoći, ili jakne kratke toliko da ničim svoje ime ne opravdava, onda sam apsolutno spremna da takva i ostanem. Naročito me je mentalno uznemiravala moda golih pupkova i bubrega. Mene su horde ženske rodbine i pretkinja proganjale kao zmije žabu, pazeći da slučajno ne sednem na nešto hladno. Beton? Sedenje na betonu je, u mojoj ženskoj generaciji, bilo ravno sedenju na santi leda. Čak i ako se radilo o julu mesecu, i to onom najtoplijem u poslednjih nekoliko decenija. Upasivale su me, zamotavale, proveravale da mi slučajno neki komadićak kože, koji ne spada u glavu i ruke, ne viri i virenjem dovede do prehlade. A od prehlade do upale pluća i od upale pluća do nedajbožeipomerisesmesta je samo korak. Zato sam u zimnje doba izgledala kao himalajska udavača koja na sebi nosi sve što u miraz donosi. I šta mi fali? Sve mi radi. Zamislite da sam golih golcatih nogu naokolo po mrazu hodala, ko bi ovog bosočlankara rodio? Kad se ta nova sorta pojavila? Povodom čega? Mogla bih ja ovako da postavljam pitanja bar još dva pasusa. Džabe, naravno. Sumnjam da bi mi bio ponuđen ijedan suvisao odgovor. Nije evolucija valjda na glavu pala.

Ljudi su potrošili vekove napretka da dođu do protivzimnog izuma. Hiljadama godina su zamotavali noge kao novorođenčad, u krznene trake, platnene, kakve god, samo da se sačuvaju odozdo. Jedva su nekako stigli do inovacije koja nam se sada čini bogom dana i tako

sama po sebi podrazumevajuća – čarapâ! I sad se, bez od strane Prirode datog alibija, pojave goločlankari. Njih ne zebe, oni su viša bića. Samo se mi sa donje lestvice prirodnih sistema smrzavamo zimi, primitivno obuvamo čarape dok supermeni hrabro, razgolićenih donjih ekstremiteta, svetom koračaju.

Jedini problem su im majke koje zauzimaju busije u hodniku i zarobljene goločlankare puštaju na slobodu i napolje tek kad se dotični obuju kako normalnost zapoveda. Recimo, ja. Nisam sklona pletenju i štrikanju, još manje vezu, te discipline me uznemiravaju, al' ima da mu opletem čarape. Vunene. Ne do kolena, nego do ušiju. Onda lepo u'vatim zasedu kod izlaznih vrata. Nema da mi promakne ni „g“ od goločlankara. Jer narod zna. Mudar je. Ne ide bosonog zimi. Čizma glavu čuva, šubara je kvari. A i šubaru ima da mu nabavim, samo da ga još jednom vidim onako goločlankarskog.

Mučimajke

- Izvinite, je l' imate ono kameno sa susamom?
  - Mislite na pločice?
  - Jeste, one kao keramičke.
  - Nemamo, ali imamo ove sa lanenim semenom.
  - Meni izgledaju kao sa granitom.
  - Gospođo, jako su zdrave...
  - Jesu, al' za bagere.
  - Gospođo, ovo je radnja zdrave hrane, a ne auto-mehaničarska radionica.
- Je l' možete samo malo tiše, celu noć spavao nije, šetam ga od jutros? – spustila je sugestivno glas izmučena majka i podigla obrve ne bi li tim činom uspela da oslobodi kolena o koja su joj udarali podočnjaci. – A ni ovaj stariji nije spavao.

Ovaj stariji je za to vreme prstom jedne ruke poslovno kopao po nosu, drugom se češkao po reproduktivnom predelu, sa dosadom merkajući kutije na policama.

  - Prestani da se drpaš, sto puta sam ti rekla da se...
- Predmet vaspitavanja je uvređeno nabrao nos i zasuzio tako da bi holivudski glumci mogli da mu zavide na brzini i uštedi parafina.

– Lan je, gospođo, izuzetno zdrav, još ako uzmete i dijetalno laneno ulje – prošištalala je šapatom prodavačica, merkajući bebu u kolicima i pokušavajući da zaustavi plač u najavi.

– Moj deda je ormane mazao lanenim uljem, al' ako je dijetalno...

– Dobro, možete i da se mažete, mislila sam na jedenje...

– Ma kakvo mazanje, smrdi kô kuga.

– Uzmite onda ove čia kekse.

– Čije kekse?

– Kako čije kekse?

– Čije kekse da kupim?

– Nisu „čiji“ nego „čia“.

– Pa to vas i pitam, čiji su?

– Naši, to seme se tako zove i izuzetno je zdravo i dijetalno...

– Čuvajte ga, ode! – prosiktala je neispavana majka i jurnula napolje.

Prodavačica je otvorila usta, mahnula kesicom u ruci, shvatila da je zakasnila i zabrinuto pogledala ostavljenu bebu. Spolja su dopirali zvuci okršaja. Beba se promeškoljila u kolicima...

– Sto puta sam ti rekla da ne bežiš! Gde si jurnuo, 'oćeš da te nešto zgazi? Prestani da se drpaš i slušaj me kad ti govorim! – dahtala je izbezumljena majka, uteturavajući nazad u radnju i vukući za sobom urlajućeg begunca.

Beba je odgurnula ćebence, zatreptala, otvorila usta široko kao zlatna ribica i očajnički zaplakala. Držeći jednom rukom avanturistu koji je isprekidano šmrcao, drugom je uvežbanim zahvatom podigla bebu i, ignorišući činjenicu da joj mladunče bezubim ustima sisa rame, dobacila prodavačici:

– Dajte mi sto grama čega god, čije god da je, i tako je to sve odvratno. Lepo ću da crknem od te zdrave hrane, a ni kilo još nisam izgubila...

Prodavačica je uvređeno žmirnula, zinula da nešto kaže ali se pri pogledu na *onog starijeg* koji je bebi krišom vukao nogu, što bi sudeći po njenom izrazu lica ponovo moglo da dovede do plača, predomislila, izmerila kesicu zdravlja za mršavljenje i brže-bolje je naplatila.

Umorna majka je bezvoljno uzela kupljeno, spustila bebu u kolica, osvrnula se oko sebe i ciknula davši se u trk:

– Vraćaj se ovamo!

Pred sobom je gurala kolica u kojima je odskakala zapanjena beba. Prodavačica je umorno uzadahnila, iz daljine je dopirao plač i imperativno:

– Ne češi se, sto puta sam ti rekla!

Nekada, u stara dobra vremena, zima se završavala a toplo vreme je obznanjivano cvetanjem cveća i drveća. Sada to doba počinje pojavom mućimajki koje niču po teretanama, fitnesima, jogama, u galopu po stazama

parkova. Posle celog dana roptanja na poslu, pranja veša, kuvanja, jurcanja za decom, nespavanja, čišćenja i svega ostalog što krasí žensku emancipaciju, pripadnice majčinskog korpusa bacaju se na fizičke aktivnosti koje im uzimaju i ono malo preostalog vremena i daha. Naravno i na zdravu prehranu koja podrazumeva jedenje svega što izgleda nejestivo, ali bi valjda od toga trebalo jednom možda ipak da se smršá. Bar u reklamama. U kojima nastupaju osobe ženskog pola koje bi eventualno trebalo dohraniti, da ne spominjem da decu ni ne sreću, a kamoli da su ih rodile. Koje žive od vazduha i piju rosu s trava. U tačno određeno vreme. I svaki zalogaj žvaću devetnaest puta kao japanski monasi.

Za razliku od majki koje kafu piju trčecí sprint sa preponama preko nameštaja, jedu ostatke meljavih bebećih papica, pod uslovom da baš tada ne moraju da presvlače, teše, odgovaraju, spasavaju... Za vreme ručka paze da ono što su rodile sebi oko ne iskopa kašikom, peru pod upljuvan spanaćem, tu i tamo ubace neku mrvu u usta i čekaju – noć. Jer i deca moraju ponekad malo da odspavaju. I svi ostali pratećí kućni elementi. Tada, kad tišina zavlada stanom, konačno mogu da sednu, podlakte glavu rukom i pogledaju čeznutljivo u frižider. Da l' se sme ili ne sme, tek valja nešto pojesti. Šta god, bilo šta, jer majci satrvenoj danom sve izgleda kao delikates do specijaliteta. Da li goji? Neka goji, crklo dabogda! Taman i proleće koje stiže kao božja kazna. Za njim i leto.

Ono leto kada je nezgodno nositi zimske jakne, široke džempere koji su tako fino ove sezone bili u modi, nema prikriivanja i pokrivanja. Sve što se, uz alibi hladnog vremena i decom potpuno poremećenog životnog ritma, polako ali neumitno nagomilalo i sada će izaći na videlo. Svi pojasevi za spasavanje, jastučíci, faltice i podmetači za sedenje. Katastrofa. Ulicama će hodati mlađe i lepše, one što jedu šta hoće i koliko im je volja. Lako je njima, godine im obezbeđuju unutrašnje sago-
revanje, vitke su kao zmije vodene. Uz to trče, skaču i vežbaju samo od besa i nemoranja. Dočim majke mogu, na užas trenutnih zapovesti lepote, da se kotrljaju – ako na vreme ne porade na nestajanju zimskih ali i nezimskih zalíha.

Za to vreme će muškarci i dalje, bez osećanja griže savesti koje vama upravo odgriza pola mozga, sedeti pred televizorima i cevčiti pivo. Bez obzira da li su očevi ili ne. Bezbrižno. Pivski stomaci će im se okrugliti srećno, kao da su u dvanaestom mesecu blagoslovenog stanja. I ništa. Zato što su oni takvi. Smeju da ih imaju. Zajedno sa svim ostalim zaobljenjima i viškovima. Ako baš podivljaju, mogu da uzmu učešće u fizičkim aktivnostima, ali to im više dođe za zabavu i tetrebljenje. Muškarci su prihvatljivi kakvi god da su, zato što su u mogućnosti. Može im se.

Dok se vi, žene-majke-carice, mučíte i kad vas niko ne muči. Dižite tegove, jer vam nije dosta dizanja dece i cegera. Trčíte, jer niste dovoljno galopirale po vasceli

dan, a bogami i noć, po stanu. Gimnasticirajte, jer vam je malo gimnastike celog dana. Znojite se, zato što vam nije dovoljno znojenja za šporetom i od procvetalih hormona. Rastežite se, jer nije dovoljno to što vas svi po ceo dan razvlače. Gladujte, iako i tako ne stižete da jedete. Jedite trunje kao ptice, uostalom i tako ste navikle da jedete mrve za decom ostale. Odričite se, jer odricanje vam je i tako drugo ime. Borite se da ispuniti snove kreatora koji sanjaju da jednog dana sve žene izgledaju kao četrnaestogodišnji dečaci. Da im pantalone drže koske kukova, a majice šiljci ramena. I povremeno posetite poneki muzej. Prosto da se setite kako žene zaista izgledaju.

Dotle, toplo vreme korača pred ženama i nosi transparent: *Do leta starleta!* Samo ne mentalna, molim. Mučimajke, ne dajte se! A ti, prestani da se češeš već jednom, sto puta sam ti rekla!

Tiha jeza rođendanska

